

Sygn. akt I NO 5/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

w sprawie z odwołania K. T.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr (...)/2019 z 6 listopada 2019 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R., ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2019 r., poz. 179,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2020 r.

uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa, działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2019, poz 84 ze zm., dalej: ustawa o KRS), w dniu 6 listopada 2019 r. podjęła uchwałę nr (...)/2019, w której przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie J. W. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego

w R. (pkt 1) oraz nie przedstawiła Prezydentowi wniosku o powołanie na to samo stanowisko P. C., P. D., J. R., K. T.

Na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R., ogłoszone w M.P. 2019, poz. 179, zgłosiło się pięciu kandydatów: P. C. - prokurator Prokuratury Rejonowej w G.; P. D. - sędzia Sądu Rejonowego w P.; J. R. - sędzia Sądu Rejonowego w G.; K. T. - sędzia Sądu Rejonowego w G.; J. W. - sędzia Sądu Rejonowego w G..

Zespół KRS jednogłośnie zarekomendował na jedno wolne stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w R. kandydaturę K. T. W uzasadnieniu stanowiska zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa wskazał, że za rekomendowaniem kandydatury K. T. przemawiały: bogate i wieloletnie doświadczenie zawodowe (ponad osiemnastoletnie), szeroka wiedza prawnicza, oceny kwalifikacyjne, pozytywne opinie służbowe, wysokie poparcie Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...), bardzo dobre wyniki w zakresie efektywności pracy oraz wielokrotne delegacje do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym w R.

W odniesieniu do skarżącej w niniejszej sprawie, Krajowa Rada Sądownictwa ustaliła, że K. T. urodziła się 12 listopada 1974 r. w B. Ukończyła wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa Kanonicznego (...) z oceną bardzo dobrą. Po odbyciu etatowej aplikacji sądowej w okręgu Sądu Wojewódzkiego w R. złożyła w 2001 r. egzamin sędziowski z wynikiem dobrym. Z dniem 2 lipca 2001 r. kandydatka została mianowana asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w G., gdzie orzekała w II Wydziale Karnym. Postanowieniem Prezydenta RP z 16 grudnia 2003 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w G., gdzie orzekała w VI Wydziale Grodzkim, a następnie w VI Wydziale Karnym i II Wydziale Karnym. Od 23 grudnia 2003 r. do 30 czerwca 2008 r. kandydatka pełniła funkcję Przewodniczącej VI Wydziału Grodzkiego Sądu Rejonowego w G.. Następnie od 1 lipca 2008 r. do 30 czerwca 2018 r. funkcję Przewodniczącej VI Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w G., a od 1 lipca 2018 r. pełni funkcję Przewodniczącej II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w G. Od 19 czerwca 2010 r. przez dwie kadencje pełniła funkcję Wiceprezesa Sądu Rejonowego w G. Kandydatka była delegowana do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym w R. 4 i 7 kwietnia 2017 r.; 16 maja 2017 r.; 2 i 9 czerwca

2017 r.; 21 i 27 lipca 2017 r.; 28 września 2017 r.; 13 i 27 października 2017 r.; 21 listopada 2017 r.; 7, 14 i 21 grudnia 2017 r.; 23 stycznia 2018 r.; 23 lutego 2018 r.; 8 i 27 marca 2018 r.; 26 kwietnia 2018 r.; 8 i 22 maja 2018 r.; 5, 19 i 28 czerwca 2018 r.; 26 lipca 2018 r.; 4 i 20 września 2018 r.; 30 października 2018 r.; 29 listopada 2018 r.; 8, 15, 24 i 29 stycznia 2019 r. K. T. podnosi kwalifikacje przez uczestnictwo w licznych szkoleniach oraz liczne studia podyplomowe w zakresie: prawa europejskiego dla sędziów ukończone w 2006 r. z wynikiem pozytywnym; systemu ochrony praw człowieka w Polsce ukończone w 2009 r. z wynikiem bardzo dobrym; prawa karnego materialnego ukończone w 2012 r. z wynikiem bardzo dobrym; prawa karnego skarbowego i gospodarczego ukończone w 2014 r. z wynikiem bardzo dobrym; prawa karnego materialnego i procesowego ukończone w 2016 r. z wynikiem bardzo dobrym; prawa medycznego i bioetyki ukończone w 2017 r. z wynikiem bardzo dobrym; prawa dowodowego ukończone w 2018 r. z wynikiem bardzo dobrym. Kandydatka jest współautorką publikacji pt. „Ochrona życia (...)”, a także dwóch artykułów opublikowanych w periodyku „Paragraf (...)”.

Ocenę kwalifikacji K. T. sporządził SSO D. P., który wskazał, że kandydatka jest sędzią o bardzo dużym doświadczeniu zawodowym nie tylko w zakresie rozpoznawania spraw karnych, ponieważ oprócz obowiązków orzeczniczych w sądzie rejonowym i sądzie okręgowym (I i II instancja), w przeszłości pełniła odpowiedzialne funkcje. Rozpoznając sprawy należące do właściwości Sądu Rejonowego w G., kandydatka wyróżnia się pracowitością, bowiem w badanym okresie bardzo często orzekała w II Wydziale Karnym i V Wydziale Karnym Odwoławczym Sądu Okręgowego w R. w ramach delegacji, a jednocześnie pełniła funkcje wiceprezesa Sądu Rejonowego w G. oraz Przewodniczącej I Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w G.. Mimo takiego obciążenia np. w roku 2018 wydajność pracy kandydatki była znacznie wyższa niż średnia miesięczna sędziego w Wydziale i okręgu (liczba spraw wyznaczonych przez kandydatkę - 164,74; sędziego w Wydziale - 122,42 i sędziego w okręgu - 123,20; liczba spraw załatwionych przez opiniowaną - 104,50; sędziego w Wydziale - 72,70; sędziego w okręgu - 91,40). W ocenie opiniującego, kandydatka posiada bardzo dobre przygotowanie teoretyczne. Oprócz licznych szkoleń i kursów uczestniczyła w zajęciach na studiach podyplomowych na renomowanych uczelniach. Kandydatka

wykazuje kompetencję w rozpoznawaniu spraw należących do kategorii trudnych i zawiłych, a także zdolności do przekonującego argumentowania podjętych rozstrzygnięć. W badanym przez opiniującego okresie, w 3 sprawach uchylono wyrok, a w 18 zmieniono orzeczenie. W żadnej ze spraw, w których uchylono zaskarżony wyrok, nie uczyniono tego z powodu bezwzględnej przesłanki odwoławczej (przyczyna uchyleń to odmienna ocena dowodów lub zgon oskarżonego). Nie uchylono ani nie zmieniono orzeczenia wydanego przez kandydatkę w trybie postępowania kasacyjnego. Terminowość pisemnych uzasadnień wyroków opiniujący ocenił jako bardzo dobrą. W przypadku przekroczenia ustawowego terminu kandydatka występowała z wnioskiem do prezesa o przedłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku i termin zgodnie z wnioskiem był przedłużany. Kwalifikacje kandydatki, pokaźne doświadczenie zawodowe i życiowe, poziom merytorycznego orzecznictwa oraz sprawność i efektywność podejmowanych czynności i organizowania pracy przy rozpoznawaniu spraw należących do właściwości sądu rejonowego i sądu okręgowego I i II instancji, w tym spraw trudnych, o wysokim stopniu zawiłości oraz kulturą urzędowania, w tym poszanowanie praw stron postępowania przy rozpoznawaniu spraw, uzasadniają pozytywną ocenę jej kandydatury na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w R.

Do zgłoszenia załączono również opinię służbową T. R., Prezesa Sądu Rejonowego w G. We wskazanej opinii stwierdzono, że kandydatka jest osobą rzetelną i sumienną. Jest sędzią doświadczoną, o wysokich kwalifikacjach zawodowych, o wysokiej kulturze osobistej, koleżeńską i uprzejmą. W czasie pracy orzeczniczej kandydatki nie było wszczynane postępowanie dyscyplinarne, jak też nie miały miejsca wytknięcia uchybień.

Na posiedzeniu Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...) 20 września 2019. r. kandydaci uzyskali następującą liczbę głosów: P. C. brak głosów „za”, 6 głosów „przeciw”, przy braku głosów „wstrzymujących się”; P. D. brak głosów „za”, 6 głosów „przeciw”, przy braku głosów „wstrzymujących się”; J. R. 6 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”; K. T. 6 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”; J. W. 6 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”.

Zgromadzenie Ogólne Sędziów Apelacji (...) nie wyraziło opinii na temat kandydatów w związku z uchwałą nr 1 z 27 września 2019 r. w sprawie odroczenia opiniowania kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie do czasu wydania orzeczeń przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach dotyczących Krajowej Rady Sądownictwa. Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że w świetle art. 35 ust. 3 ustawy o KRS brak oceny kandydatów przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Apelacji (...) nie stanowi przeszkody do opracowania listy rekomendowanych kandydatów.

Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że w porównaniu z pozostałymi kandydatami K. T. i J. W. posiadają najdłuższe doświadczenie, jednak stabilność orzecznictwa J. W. kształtuje się lepiej niż K. T. W badanym przez wizytatora okresie w trzech sprawach, w których K. T. była referentem, uchylono wyrok, a w osiemnastu zmieniono orzeczenie, natomiast uchylono tylko jeden wyrok w sprawie, w której J. W. był referentem, a zmieniono orzeczenie w siedmiu sprawach. W ocenie KRS J. W. odznaczył się nie tylko większym praktycznym zdobytym doświadczeniem zawodowym, ale również większą stabilnością orzecznictwa, w związku z czym, to jego kandydatura została uznana za najlepszą. Pozostali kandydaci nie posiadają - zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa - wyższych kwalifikacji zawodowych niż J. W. i dlatego Rada nie wystąpiła z wnioskiem o ich powołanie do pełnienia urzędu na jedno stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R.

W trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa 6 listopada 2019 r. na kandydaturę:

- P. C. nie oddano głosów „za”, oddano 1 głos „przeciw”, przy 13 głosach „wstrzymujących się”,
- P. D. nie oddano głosów „za”, oddano 1 głos „przeciw”, przy 13 głosach „wstrzymujących się”,
- J. R. oddano głosów „za” ani „przeciw”, przy 14 głosach „wstrzymujących się”,
- K. T. oddano 6 głosów „za”, nie oddano głosów „przeciw”, przy 8 głosach „wstrzymujących się”,

- J. W. oddano 8 głosów „za”, nie oddano głosów przeciw, przy 6 głosach „wstrzymujących się”, w rezultacie czego tylko ta kandydatura uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów.

Pismem z 4 grudnia 2019 r. K. T. wniosła do Sądu Najwyższego odwołanie od przedmiotowej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, zarzucając jej naruszenie:

1) art. 187 ust 1 pkt 2 i ust 3, art. 173, art. 10 i art. 186 Konstytucji w zw. z art. 9a ust 1, art. 1 la ust 2 pkt 2, art. 1 la ust 4-5, art. 11b ust. 7, art. 21 ust 2 i art. 33 ust 1, art. 31 ust 1 ustawy o KRS oraz art. 34 ust 1-3 ustawy o KRS w zw. z § 12 ust 1 i 3-6, § 16 ust 1 oraz § 18 ust 1-8 załącznika do uchwały nr 265/2017 Krajowej Rady Sądownictwa z 12 września 2017 r. w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, a także w zw. z art. 6 i art. 13 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, które miało istotny wpływ na wynik sprawy poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, to jest przez rozpoznanie niniejszej sprawy przez nienależycie obsadzony organ - Krajową Radę Sądownictwa, ponieważ została powołana w sposób sprzeczny z Konstytucją, a przez to piętnastu członków Rady nie było uprawnionych do wykonywania czynności organu działającego kolegialnie;

2) art. 2 i art. 7 Konstytucji, z których wynika obowiązek organów publicznych ścisłego respektowania obowiązujących przepisów prawa w zw. z art. 34 pkt 1, art. 58 § 1, 2 i 4 i art. 60 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2019, poz. 52) regulujących procedurę powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim oraz art. 35 ust. 2 pkt 2) i ust. 3 ustawy o KRS regulujących postępowanie przed Radą poprzez rozpoznanie sprawy przez Krajową Radę Sądownictwa, a następnie przedstawienie Prezydentowi kandydata na wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Okręgowym w R., pomimo pominięcia obligatoryjnego etapu postępowania w przedmiocie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim w sądzie wyższego rzędu, to jest pozyskania opinii właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów apelacji o kandydatach, który to brak w niniejszym postępowaniu został oceniony jako pomijalny skutek błędnej wykładni przepisów, w wyniku czego Krajowa Rada Sądownictwa przeprowadziła w całości procedurę konkursową pomimo tego, że z uwagi na etap zaawansowania postępowania procedowanie przed Radą było

przedwczesne, a przez to niedopuszczalne; w konsekwencji postępowanie Krajowej Rady Sądownictwa w tej sprawie nie może być uznane za działanie organu publicznego na podstawie prawa i w granicach prawa, a więc za legalne działanie organu publicznego w państwie prawa;

3) art. 32 ust 1 i 2 Konstytucji, art. 14 EKPC, art. 1 ust. 1 Protokołu Nr 12 do EKPC, art. 20 i art. 21 ust 1 i art. 41 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej nakazujących sprawiedliwe oraz równe traktowanie i zakazujących dyskryminacji - poprzez niesprawiedliwe, nierówne oraz dyskryminujące traktowanie skarżącej;

4) art. 2 i art. 60 Konstytucji poprzez niedokonanie oceny kandydatów na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, w wyniku czego Prezydentowi RP Krajowa Rada Sądownictwa przedstawia wnioski o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w R. innego uczestnika, a nie skarżącej, posiadającej od wybranego kandydata wyższe kwalifikacje;

5) art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 15 ust. 1 i ust. 3 akapit drugi Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 41 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, ustanawiających zasadę otwartości organów Państwa Członkowskiego UE, podczas gdy postępowanie przeprowadzone w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi kandydatur na wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Okręgowym w R. naruszało zasadę otwartości i transparentności działania organu ją przeprowadzającego, tj. Krajowej Rady Sądownictwa, ponieważ kryteria przyjęte przez Radę za podstawę opiniowania, nie były przejrzyste i różniły się w stosunku do poszczególnych kandydatów, a postępowanie przed Radą nietransparentne,

6) art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2 i art. 35 ust. 2 pkt 1), art. 42 ust 1 ustawy o KRS poprzez rażąco dowolną ocenę dowodów dokonaną przez Radę opiniującą w składzie kolegialnym i oparcie rozstrzygnięcia na podstawach niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy,

7) art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2 pkt 1) ustawy o KRS poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny kandydatury Skarżącej w oparciu o materiał będącego przedmiotem tej oceny i przez to uznanie, że w mniejszym, a przez to niewystarczającym stopniu spełnia ona przesłanki do powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego, pomimo braku jakichkolwiek podstaw do wyciągnięcia takiego wniosku, a wręcz wbrew oczywistym podstawom do wyciągnięcia wniosków przeciwnych,

8) art. 33 ust 1, art. 35 ust. 2 i art. 35 ust. 2 pkt 1), art. 42 ust 1 ustawy o KRS poprzez braku opartego na merytorycznych przesłankach odniesienia się w pisemnym uzasadnieniu uchwały do opinii Zespołu KRS rekomendującego przedstawienie Prezydentowi RP wniosku o powołanie do pełnienia urzędu właśnie Skarżącej jako osoby w najwyższym stopniu spełniającej wymagania stawiane kandydatom na urząd sędziego sądu okręgowego, który to Zespół wskazał okoliczności, które przemawiały za udzieleniem takiej rekomendacji,

9) naruszenie przepisu art. 33 ust. 1 ustawy o KRS poprzez jego niezastosowanie oraz art. 35 ust 2 pkt 1) ustawy o KRS przez jego błędną wykładnię, co doprowadziło do nierozpatrzenia sprawy w sposób wszechstronny, nakazany powołanymi przepisami kandydatury skarżącej, jak również pominięcia istotnej części kompetencji posiadanych przez kandydatkę, a którymi nie mógł wykazać się wskazany przez Radę do przedstawienia Prezydentowi kandydat, jak również dokonanie oceny skarżącej w oparciu o różne kryteria, niż poddawane ocenie w innych, podobnych postępowaniach przed Radą, co skutkowało wydaniem uchwały rażąco dowolnej i w takim samym stopniu sprzecznej z dostępnym KRS materiałem dowodowym, co doprowadziło do wybrania kandydata o kwalifikacjach ewidentnie niższych od kwalifikacji skarżącej, co do którego Rada wystąpiła do Prezydenta RP z wnioskiem o powołanie go stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w R.

Powołując się na powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa. Oprócz tego wniosła o rozpoznanie odwołania na rozprawie, z uwagi na występujące w nim istotne zagadnienia prawne.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie, choć nie wszystkie podniesione w nim zarzuty były słuszne.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że kontrola uchwał Krajowej Rady Sądownictwa ma charakter formalny i ogranicza się do oceny przestrzegania przez KRS ustawowych kryteriów i procedur postępowania (wyroki Sądu Najwyższego z: 27 marca 2019 r., I NO 8/19; 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; 26 stycznia 2017 r., III KRS 37/16). Stanowisko to koresponduje z poglądem Trybunału Konstytucyjnego (wyroki z: 15 grudnia 1999 r., P 6/99, z 29 listopada 2007 r., SK 43/06 oraz z 27 maja 2008 r., SK 57/06), przy czym w wyroku z 27 maja 2008 r., SK 57/06 Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że sprawa z odwołania od uchwały KRS w sprawach indywidualnych, dotyczących powołania na stanowiska sędziowskie jest sprawą w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji.

W odniesieniu do zarzutu o niekonstytucyjności powołania części składu Krajowej Rady Sądownictwa Sąd Najwyższy przypomina, że w wyroku z 25 marca 2019 r., K 12/18 Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o KRS jest zgodny z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w zw. z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji. Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma moc powszechnie obowiązującą i jest ostateczny. Wiąże on zatem także Sąd Najwyższy.

Na uwzględnienie zasługują natomiast zarzuty naruszenia art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2 i art. 42 ust. 1 ustawy o KRS oraz art. 60 Konstytucji RP.

Przytoczone przepisy ustawy stanowią, że Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy (art. 33 ust. 1 ustawy o KRS),

uwzględniając doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów (art. 35 ust. 2 pkt 1-2 ustawy o KRS), a każda uchwała w sprawie indywidualnej wymaga uzasadnienia (art. 42 ust. 1 ustawy o KRS). Art. 60 Konstytucji RP gwarantuje z kolei każdemu obywatelowi prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach.

Nie można uznać, że sprawa została rozważona wszechstronnie przez Krajową Radę Sądownictwa, jeżeli z uzasadnienia uchwały nie wynika jednoznacznie dlaczego dokonano wyboru kandydata, który nie legitymuje się wymiernymi - lepszymi kwalifikacjami, czy poparciem kolegium i zgromadzenia danego sądu (wyroki Sądu Najwyższego z: 12 czerwca 2013 r., III KRS 200/13; 12 lutego 2014 r., III KRS 1/14; 26 lutego 2015 r., III KRS 3/15; 10 października 2019 r., I NO 142/19). Z uzasadnienia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie kandydatur na urząd sędziego powinno jasno wynikać, że wybór został dokonany według przejrzystych, obiektywnych i mających oparcie w przepisach prawa kryteriów, z wykluczeniem motywacji pozaprawnych i pozamerytorycznych. Dlatego też w uzasadnieniu uchwały KRS w przedmiocie przedstawienia kandydata na urząd sędziego powinno zostać zawarte zestawienie okoliczności dotyczących poszczególnych kandydatów z kryteriami ustawowymi, z logicznym i wyczerpującym wyjaśnieniem, dlaczego dany kandydat spełnia kryteria ustawowe w wyższym stopniu niż pozostali kandydaci.

W niniejszej sprawie Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła argumenty na rzecz kandydatury J. W. i jego przewagi nad kandydaturą skarżącej, ale uczyniła to w sposób niepełny i niekonsekwentny. KRS wskazała na większą stabilność orzecznictwa pierwszego kandydata oraz większe praktyczne doświadczenie zawodowe. Ustalenia te budzą wątpliwości.

Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez Krajową Radę Sądownictwa w jej uchwale, nie może więc ich modyfikować (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 14 marca 2002 r., III KRS 1/02; 11 marca 2015 r., III KRS 7/15). Sąd Najwyższy może jednak w ramach kontroli zgodności uchwały

Rady z prawem badać, czy uzasadnienie uwzględnia wszystkie fakty oraz czy nie jest wewnętrznie sprzeczne. W niniejszej sprawie Rada ustaliła, że J. W. posiada 16-letnie doświadczenie orzecznicze, w ramach którego orzekał jako asesor rejonowy w wydziale grodzkim oraz dodatkowo w wydziale karnym (2003-2007) oraz jako sędzia rejonowy (od 2007 r.), a obecnie pełni funkcję kierownika sekcji wykonywania i windykcji orzeczeń (od 2011 r.). Jednocześnie Rada ustaliła, że K. T. posiada ponad 18-letnie doświadczenie orzecznicze, w ramach którego orzekała jako asesor w wydziale karnym (2001-2003), a następnie jako sędzia rejonowy w wydziale grodzkim i wydziałach karnych (od 2003 r.), pełniła przewodniczącą wydziału grodzkiego (2003-2008), a także przewodniczącą wydziałów karnych (VI wydziału w latach 2008-2018 oraz II wydziału od 2018 r.). Oprócz tego K. T. w latach 2017-2019 była 33 razy delegowana do orzekania w sądzie okręgowym - w przeciwieństwie do J. W., który, jak wynika ze stanu faktycznego opisanego w uchwale KRS, nie orzekał na delegacji w sądzie okręgowym ani razu. K. T. była też jedyną kandydatką, w której opinii kwalifikacyjnej odnotowano, że posiada kompetencję w rozpoznawaniu spraw należących do kategorii trudnych i zawiłych.

W tym kontekście stwierdzenie Rady o większym praktycznym doświadczeniu zawodowym J. W. od K. T. stoi w sprzeczności z ustalonym przez Radę stanem faktycznym. Wnioski wyciągnięte przez Radę z ustalonych okoliczności nie są więc logiczne. Oczywiście jest, że J. W. posiada krótszy od odwołującej się staż orzeczniczy, nie ma też doświadczenia w orzekaniu w sądzie okręgowym, a nadto zajmował się głównie sprawami prostszymi, objętymi właściwością wydziałów grodzkich oraz wydziału wykonywania i windykcji orzeczeń, podczas gdy skarżąca zajmowała się głównie typowymi sprawami karnymi, w tym takimi o wysokim stopniu zawiłości.

W świetle okoliczności powołanych w odwołaniu i niezaprzeczonych przez Radę wątpliwości budzi także ustalenie, iż orzecznictwo odwołującej się cechuje się niższą stabilnością niż orzecznictwo sędziego wskazanego przez Radę.

Skarżąca słusznie też wskazuje na inne istotne mankamenty uzasadnienia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, w której nie podano motywów odstąpienia od opinii zespołu KRS rekomendującej skarżącą do przedstawienia Prezydentowi

RP do powołania na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w R. . Krajowa Rada Sądownictwa nie jest związana opinią trzyosobowego zespołu, ale jeżeli jej nie podziela, powinna podać konkretne powody, dla których zamierza od niej odstąpić. Tymczasem z uzasadnienia uchwały nie wynika, dlaczego KRS nie podzielił stanowiska zespołu na temat kandydatury K. T.

W niniejszej sprawie zabrakło opinii Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji (...). Słusznie wskazuje Rada w uchwale, że z art. 35 ust. 3 ustawy o KRS wynika, iż brak opinii środowiska sędziowskiego nie stanowi przeszkody do dokonania wyboru kandydata na stanowisko sędziego. Brak opinii jednak nie zwalnia Rady z obowiązku konkretnego uzasadnienia, dlatego uznaje ona opinię zgromadzenia ogólnego sędziów za zbyteczną na potrzeby danego postępowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że całkowite pominięcie lub arbitralne zdezwuowanie opinii środowiska sędziowskiego na temat danego kandydata przemawia za przyjęciem domniemania faktycznego o podjęciu uchwały w oparciu o kryteria pozamerytoryczne, pod wpływem władzy wykonawczej i ustawodawczej, od której Rada w obecnym składzie może być zależna (por. uchwała Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2020 r., I NOZP 3/19, pkt 43). Wprawdzie wyniki głosowania organów samorządu sędziowskiego nie wiążą Rady w ocenie kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, jednakże Rada powinna należycie uzasadniać wybór osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska zawodowego (wyroki Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09 oraz z 26 lutego 2015 r., III KRS 3/15).

Rozpoznanie pozostałych zarzutów odwołującej okazało się zbędne wobec uwzględnienia jej odwołania w całości. Ubocznie jedynie można zauważyć, że zarzuty naruszenia art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 15 ust. 1 i ust. 3 akapit drugi Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 41 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej nie zostały należycie uzasadnione, ponieważ odwołująca nie podjęła nawet próby wykazania, iż przepisy te przyznają jednostkom prawa podmiotowe, na które mogliby się bezpośrednio powoływać w postępowaniu nominacyjnym przed Krajową Radą Sądownictwa.

Odnosząc się do wniosku o zasądzenie kosztów postępowania należy zwrócić uwagę, że skarżąca niepotrzebnie uiściła opłatę od swojego odwołania.

Należy przypomnieć, że ustawa o KRS nie przewiduje obowiązku uiszczenia opłaty od wniesienia odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa. Do postępowania w sprawie odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa mają zastosowanie jedynie przepisy k.p.c. o skardze kasacyjnej, natomiast ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, na którą powołała się skarżąca uiszczając opłatę, nie ma zastosowania (*a contrario* z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.